

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Załącznik nr 2 do Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” – Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania

Wszystkie urządzenia oraz materiały muszą być fabrycznie nowe, dopuszczone do obrotu oraz, w przypadku gdy wynika to z obowiązujących przepisów prawa, posiadać deklaracje zgodności urządzeń z przepisami z zakresu bezpieczeństwa produktu (oznaczenia „CE” lub „B”). Wszelkie prace budowlane, gruntowe itp. muszą być przeprowadzone zgodnie z obowiązującym prawem i normami, w tym m.in. prawem budowlanym, prawem geologicznym, prawem ochrony środowiska, prawem o ochronie przyrody. Jeżeli wynika to z przepisów prawa, usługi muszą być wykonane przez osoby lub podmioty posiadające stosowne uprawnienia i pozwolenia oraz przeprowadzone zgodnie z obowiązującym prawem i normami. Montaż, uruchomienie i eksploatacja urządzeń musi się odbywać zgodnie z dokumentacją techniczną i warunkami gwarancyjnymi, dotyczącymi tych urządzeń. Szczegółowe wymagania określono w poniższych tabelach.

W usługach montażu wskazanych w poniższych tabelach zawarty jest również koszt transportu oraz demontażu i postępowania z odpadami powstałymi w wyniku realizacji przedsięwzięcia.

W ramach realizacji przedsięwzięcia kwalifikowany jest koszt wykonania niezbędnej dokumentacji projektowej dotyczącej:

- przebudowy konstrukcji dachu pod ocieplenie,
- modernizacji instalacji wewnętrznej c.o. lub c.w.u.,
- wymiany źródła ciepła,
- wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,

pod warunkiem, że prace będące przedmiotem dokumentacji, zostaną zrealizowane w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia. Do dofinansowania kwalifikowane jest również wykonanie badań i ekspertyz, jeżeli są wymagane przepisami prawa i są niezbędne do wykonania danego zakresu przedsięwzięcia, w tym:

- przy montażu gruntowej pompy ciepła – np. ekspertyzy geologicznej,
- przy wykonania ocieplenia budynku, wymiany stolarki okiennej, drzwiowej i bram garażowych – np. ekspertyzy siedliskowej gatunków chronionych (w tym ornitologicznej i chiropterologicznej).

Podatek od towarów i usług (VAT) jest kosztem niekwalifikowanym.

Maksymalne kwoty dotacji dla zakresu tabeli 1 i tabeli 2 w ramach przedsięwzięć stanowią sumę maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych kosztów kwalifikowanych w poszczególnych poziomach dofinansowania.

W tabeli 3 w wierszu 8 i 9 określono maksymalne kwoty dotacji, zależne od rodzaju przedsięwzięcia, dla poszczególnych poziomów dofinansowania, na zakres kosztów kwalifikowanych określonych w tej tabeli

Tabela 1. Charakterystyka energetyczna

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
1	Audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego wraz z Dokumentem podsumowującym audyt energetyczny	Koszt wykonania audytu energetycznego budynku/lokalu mieszkalnego jest kwalifikowany, pod warunkiem sporządzenia Dokumentu podsumowującego audyt energetyczny na obowiązującym w ramach Programu wzorze oraz pod warunkiem, że zakres prac wynikający z dokumentu podsumowującego audyt energetyczny zostanie zrealizowany w ramach złożonego wniosku o dofinansowanie, nie później niż do dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia. ¹ Audyt energetyczny oraz Dokument podsumowujący audyt energetyczny musi być podpisany przez osobę wpisaną do rejestru osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej ^{2 3} .	480 zł	840 zł	1200 zł
2	Świadectwo charakterystyki energetycznej budynku/lokalu mieszkalnego	Świadectwo charakterystyki energetycznej budynku/lokalu mieszkalnego musi zostać opracowane po zakończeniu realizacji prac wskazanych w Dokumencie podsumowującym audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego, wskazanym w pozycji 1 niniejszej tabeli. Świadectwo charakterystyki energetycznej musi być opatrzone numerem nadanym w centralnym rejestrze charakterystyki energetycznej budynków oraz podpisem osoby uprawnionej.	160 zł	280 zł	400 zł

¹ Dla wniosków o dofinansowanie składanych w terminie do czterech miesięcy od daty wskazanej w ogłoszeniu o naborze, audyt energetyczny może zawierać mikroinstalację fotowoltaiczną, która nie będzie zrealizowana w ramach przedsięwzięcia.

² Rejestr osób uprawnionych do sporządzania Świadectw Charakterystyki Energetycznej, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (t. j. Dz.U. 2024 poz. 101 z późn. zm.).

³ Dla wniosków o dofinansowanie składanych w terminie do czterech miesięcy od daty wskazanej w ogłoszeniu o naborze nie jest wymagane podpisanie audytu energetycznego przez osobę wpisaną do rejestru osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej

Tabela 2. Źródła ciepła, przyłącza, instalacje

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
1	Podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem	Zakup/montaż węzła cieplnego z programatorem temperatury, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem c.w.u. z osprzętem, wraz z wykonaniem przyłącza od sieci ciepłowniczej do węzła cieplnego (w tym opłata przyłączeniowa).	8 900 zł	15 575 zł	22 250 zł
2	Pompa ciepła powietrze/woda ⁴	Zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/woda z osprzętem, regulatorem temperatury, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem c.w.u. z osprzętem. Kwalifikowane do dofinansowania pompy ciepła powietrze/woda muszą być wpisane na listę ZUM w dniu wystawienia faktury lub równoważnego dokumentu księgowego. Wymagania techniczne niezbędne do wpisu danego urządzenia na listę ZUM określa Regulamin listy ZUM publikowany na stronie internetowej https://lista-zum.ios.edu.pl/	12 600 zł	22 000 zł	31 500 zł
3	Pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	Zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/woda z osprzętem, regulatorem temperatury, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem c.w.u. z osprzętem. Kwalifikowane do dofinansowania pompy ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej muszą być wpisane na listę ZUM w dniu wystawienia faktury lub równoważnego dokumentu księgowego. Wymagania techniczne niezbędne do wpisu danego urządzenia na listę ZUM określa Regulamin listy ZUM publikowany na stronie internetowej https://lista-zum.ios.edu.pl/	14 080 zł	24 640 zł	35 200 zł

⁴Koszt kwalifikowany tylko dla wniosków o dofinansowanie składanych w terminie do czterech miesięcy od daty wskazanej w ogłoszeniu o naborze

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
4	Pompa ciepła powietrze/ powietrze	Zakup/montaż pompy ciepła typu powietrze/powietrze z osprzętem. Kwalifikowane do dofinansowania pompy ciepła powietrze/powietrze muszą być wpisane na listę ZUM w dniu wystawienia faktury lub równoważnego dokumentu księgowego. Wymagania techniczne niezbędne do wpisu danego urządzenia na listę ZUM określa Regulamin listy ZUM publikowany na stronie internetowej https://lista-zum.ios.edu.pl/ .	4 480 zł	7 840 zł	11 200 zł
5	Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	Zakup/montaż pompy ciepła typu grunt/woda, woda/woda z osprzętem, regulatorem temperatury, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem c.w.u. z osprzętem. Kwalifikowane do dofinansowania gruntowe pompy ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej muszą być wpisane na listę ZUM w dniu wystawienia faktury lub równoważnego dokumentu księgowego. Wymagania techniczne niezbędne do wpisu danego urządzenia na listę ZUM określa Regulamin listy ZUM publikowany na stronie internetowej https://lista-zum.ios.edu.pl/ .	18 000 zł	31 500 zł	45 000 zł
5.1	Dolne źródło ciepła	Zakup/montaż dolnego źródła ciepła, w tym prace gruntowe niezbędne do prawidłowego montażu i funkcjonowania gruntowej pompy ciepła.	8 000 zł	14 000 zł	20 000
6	Kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie	Zakup/montaż kotła zgazowującego drewno z osprzętem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin w tym budową nowego komina, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem c.w.u. z osprzętem. a) Kotły te mogą być przeznaczone jedynie do zgazowania biomasy w formie drewna kawałkowego albo do spalania biomasy w formie pelletu drzewnego oraz zgazowania biomasy w formie drewna kawałkowego.	8 200 zł	14 350 zł	20 500 zł

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
		b) Do dofinansowania kwalifikują się jedynie kotły z automatycznym podawaniem pelletu drzewnego, bez rusztu awaryjnego lub przedpaleniska oraz bez możliwości ich montażu. c) Kwalifikowane do dofinansowania kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie muszą być wpisane na listę ZUM w dniu wystawienia faktury lub równoważnego dokumentu księgowego. Wymagania techniczne niezbędne do wpisu danego urządzenia na listę ZUM określa Regulamin listy ZUM publikowany na stronie internetowej https://lista-zum.ios.edu.pl/. d) Dodatkowo źródła ciepła muszą spełniać docelowe wymogi aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych co do kotłów i rodzajów paliwa, o ile takie zostały ustanowione na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem. e) Kocioł musi być eksploatowany ze zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym/zbiornikiem c.w.u., którego minimalna bezpieczna pojemność jest określona zgodnie ze wzorem „Pojemność zasobnika” znajdującego się w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe. f) Przewody kominowe / spalinowe muszą być dostosowane do pracy z zamontowanym kotłem, co będzie potwierdzone w protokole z odbioru kominarskiego podpisanym przez mistrza kominarskiego.			
7	Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	Zakup/montaż kotła na pellet drzewny z automatycznym sposobem podawania paliwa z osprzętem, armaturą zabezpieczającą i regulującą, układem doprowadzenia powietrza i odprowadzenia spalin w tym budową nowego komina, zbiornikiem akumulacyjnym/buforowym, zbiornikiem c.w.u. z osprzętem.	8 200 zł	14 350 zł	20 500 zł

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
		a) Do dofinansowania kwalifikują się jedynie kotły z automatycznym podawaniem pelletu drzewnego, bez rusztu awaryjnego lub przedpaleniska oraz bez możliwości ich montażu. b) Kwalifikowane do dofinansowania kotły na pellet o podwyższonym standardzie muszą być wpisane na listę ZUM dniu wystawienia faktury lub równoważnego dokumentu księgowego. Wymagania techniczne niezbędne do wpisu danego urządzenia na listę ZUM określa Regulamin listy ZUM publikowany na stronie internetowej https://lista-zum.ios.edu.pl/. c) Dodatkowo źródła ciepła muszą spełniać docelowe wymogi aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych, co do kotłów i rodzajów paliwa, o ile takie zostały ustanowione na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem. d) Przewody kominowe / spalinowe muszą być dostosowane do pracy z zamontowanym kotłem, co będzie potwierdzone w protokole z odbioru kominiarskiego podpisanym przez mistrza kominiarskiego.			
8	Ogrzewanie elektryczne	Zakup/montaż urządzenia grzewczego elektrycznego (innego niż pompa ciepła), materiałów instalacyjnych wchodzących w skład systemu ogrzewania elektrycznego, zbiornika akumulacyjnego/buforowego, zbiornika c.w.u. z osprzętem.	4 480 zł	7 840zł	11 200 zł
9	Instalacja centralnego ogrzewania oraz instalacja ciepłej wody użytkowej	Zakup/montaż materiałów instalacyjnych i urządzeń wchodzących w skład instalacji centralnego ogrzewania (w tym kolektorów słonecznych będących elementem hybrydowego systemu ogrzewania z nowym źródłem ciepła). Zakup/montaż materiałów instalacyjnych i urządzeń wchodzących w skład instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kolektorów słonecznych i pomp ciepła do ciepłej wody użytkowej). a) Kwalifikowane do dofinansowania kolektory słoneczne muszą być wpisane na listę ZUM. Wymagania techniczne niezbędne do wpisu danego	8 200 zł	14 350 zł	20 500 zł

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
		urządzenia na listę ZUM określa Regulamin listy ZUM publikowany na stronie internetowej https://lista-zum.ios.edu.pl/. b) Kwalifikowane do dofinansowania pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej muszą być wpisane na listę ZUM. Wymagania techniczne niezbędne do wpisu danego urządzenia na listę ZUM określa Regulamin listy ZUM publikowany na stronie internetowej https://lista-zum.ios.edu.pl/. c) Urządzenia elektryczne do podgrzewania wody użytkowej inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C, na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej.			
9a	Niezbędne prace towarzyszące przy instalacji c.o. i c.w.u.	Zakup/montaż materiałów budowlanych i innych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących. Są to np. płukanie instalacji, równoważenie hydrauliczne itp. Dotacja do poniesionych kosztów na prace towarzyszące nie może przekroczyć 10% kwoty dotacji wyliczonej z poniesionych kosztów kwalifikowanych określonych w pkt 9.	820 zł, przy czym kwota zawiera się w maksymalnej kwocie dotacji wskazanej w pkt 9	1 435 zł, przy czym kwota zawiera się w maksymalnej kwocie dotacji wskazanej w pkt 9	2 050 zł, przy czym kwota zawiera się w maksymalnej kwocie dotacji wskazanej w pkt 9

Tabela 3. Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa, bramy garażowe, wentylacja

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
1	Ocieplenie stropów/poddaszy	Zakup/montaż materiałów budowlanych wykorzystywanych do ocieplenia przegród budowlanych: a) wewnętrznych oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nieogrzewanych – stropów pod nieogrzewanymi poddaszami albo b) zewnętrznych – ocieplenie dachu (w przypadku gdy pomieszczenia na ostatniej kondygnacji w budynku są ogrzewane). Zakup/montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących. Ocieplone w ramach zadania przegrody budowlane muszą spełniać wymagania minimalne dotyczące energooszczędności i ochrony cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych, wskazanych pod tabelą w pkt 12.	80 zł / m ²	140 zł / m ²	200 zł / m ²
2	Ocieplenie podłóg	Zakup/montaż materiałów budowlanych wykorzystywanych do ocieplenia przegród budowlanych: a) wewnętrznych oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nieogrzewanych – stropów nad pomieszczeniami nieogrzewanymi i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi albo b) zewnętrznych – podłóg na gruncie. Zakup/montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących. Ocieplone w ramach zadania przegrody budowlane muszą spełniać wymagania minimalne dotyczące energooszczędności i ochrony cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych, wskazanych pod tabelą w pkt 12.	60 zł / m ²	105 zł / m ²	150 zł / m ²
3	Ocieplenie ścian	Zakup/montaż materiałów budowlanych wykorzystywanych do ocieplenia ścian zewnętrznych i wewnętrznych oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nieogrzewanych, płyt balkonowych, fundamentów itp. wchodzących w skład	100 zł / m ²	175 zł / m ²	250 zł / m ²

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
		systemów dociepleń lub wykorzystywanych do zabezpieczenia przed zawilgoceniem. Ocieplenia nie stanowi położenie wyłącznie farb/tynków termorefleksyjnych lub termoizolacyjnych. Zakup/montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących. Są to np.: wymiana parapetów zewnętrznych, orynnowania, osuszanie fundamentów. Ocieplone w ramach zadania przegrody budowlane muszą spełniać wymagania minimalne dotyczące energooszczędności i ochrony cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych, wskazanych pod tabelą w pkt 12.			
4	Stolarka okienna	Zakup/montaż stolarki okiennej w tym okna/drzwi balkonowe, okna połaciowe, powierzchnie przezroczyste nieotwieralne wraz z systemami montażowymi. Zakup/montaż stolarki okiennej dopuszcza się jedynie w przypadku wymiany w pomieszczeniach ogrzewanych. Zakupiona, w ramach zadania, stolarka okienna musi spełniać wymagania techniczne dla przenikalności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych, wskazanych pod tabelą w pkt. 12.	480zł / m ²	840 zł / m ²	1200 zł / m ²
4a	Niezbędne prace towarzyszące przy montażu stolarki okiennej	Zakup/montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących. Jest to np. wymiana parapetów wewnętrznych i zewnętrznych. Dotacja do poniesionych kosztów na prace towarzyszące nie może przekroczyć 10% kwoty dotacji wyliczonej z poniesionych kosztów kwalifikowanych określonych w pkt 4	48 zł/m ² przy czym kwota zawiera się w maksymalnej kwocie dotacji wskazanej w pkt 4	84 zł/m ² przy czym kwota zawiera się w maksymalnej kwocie dotacji wskazanej w pkt 4	120 zł/m ² przy czym kwota zawiera się w maksymalnej kwocie dotacji wskazanej w pkt 4

Lp.	Nazwa kosztu	Koszty kwalifikowane – opis i wymagania techniczne	Maksymalne kwoty dotacji		
			Podstawowy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 40% kosztów kwalifikowanych	Podwyższony poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 70% kosztów kwalifikowanych	Najwyższy poziom dofinansowania, intensywność dofinansowania do 100% kosztów kwalifikowanych
5	Stolarka drzwiowa	Zakup/montaż stolarki drzwiowej tj. drzwi zewnętrznych oddzielających pomieszczenia ogrzewane od przestrzeni nieogrzewanej lub środowiska zewnętrznego. Zakup/montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących. Zakupiona, w ramach zadania, stolarka drzwiowa musi spełniać wymagania techniczne dla przenikalności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych, wskazanych pod tabelą w pkt. 12.	1 000zł / m ²	1 750 zł / m ²	2 500 zł / m ²
6	Bramy garażowe	Zakup/montaż bram garażowych. Zakup/montaż materiałów budowlanych w celu przeprowadzenia niezbędnych prac towarzyszących. Zakupione, w ramach zadania, bramy garażowe muszą spełniać wymagania techniczne dla przenikalności cieplnej przewidziane w przepisach techniczno-budowlanych, wskazanych pod tabelą w pkt. 12.	600 zł / m ²	1 050 zł / m ²	1 500 zł / m ²
7	Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	Zakup/montaż materiałów instalacyjnych składających się na system wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła (wentylacja z centralą wentylacyjną, rekuperatory ściennie).	6 680 zł / zestaw, w tym 800 zł/szt. w przypadku rekuperatorów ściennych	11 690 zł / zestaw, w tym 1 400 zł/szt. w przypadku rekuperatorów ściennych	16 700 zł / zestaw, w tym 2 000 zł/szt. w przypadku rekuperatorów ściennych
8	Kwota dotacji łączna dla wszystkich kosztów kwalifikowanych wskazanych w tabeli 3 tj. Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa, bramy garażowe, wentylacja dla przedsięwzięcia nr 2 opisanego w tabeli w ust. 9.2.2 w Programie Priorytetowym :		do 19 200 zł	do 33 600 zł	nie dotyczy
9	Kwota dotacji łączna dla wszystkich kosztów kwalifikowanych wskazanych w tabeli 3 tj. Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa, bramy garażowe, wentylacja dla przedsięwzięcia nr 3 opisanego w tabeli ust. 9.2.2 w Programie Priorytetowym :		do 33 200 zł	do 58 100 zł	do 83 000 zł

Szczegółowe wymagania prawne odnoszące się do zadań finansowanych w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze

1. Audyt energetyczny, Dokument podsumowujący audyt energetyczny, świadectwo charakterystyki energetycznej

Przeprowadzony audyt energetyczny musi spełniać wymogi określone Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego (Dz.U. nr 43 z dn.18.03.2009 r., poz. 346) z późn. zm.

Metody wskazania zaleceń dotyczące opłacalnej ekonomicznie i wykonalnej technicznie poprawy charakterystyki energetycznej budynku/lokalu mieszkalnego wskazane w dokumencie podsumowującym ocenę energetyczną budynku/lokalu mieszkalnego muszą być wykonane zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (t. j. Dz.U. 2014 poz. 101 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. 2015 poz. 376 z późn. zm.).

Świadectwo charakterystyki energetycznej musi być wykonane zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (t.j. Dz.U. 2014 poz. 101) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz.U. 2015 poz. 376 z późn. zm.).

Powyższe dokumenty muszą być wykonane przez osoby wpisane do Rejestru osób uprawnionych do sporządzania Świadectw Charakterystyki Energetycznej, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (t. j. Dz.U. 2014 poz. 101 z późn. zm.).

2. Pompy ciepła powietrze/woda

Zakupione i montowane pompy ciepła powietrze/woda muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych, zestawów zawierających ogrzewacz pomieszczeń, regulator temperatury i urządzenie słoneczne oraz zestawów zawierających ogrzewacz wielofunkcyjny, regulator temperatury i urządzenie słoneczne, Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 813/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla ogrzewaczy pomieszczeń i ogrzewaczy wielofunkcyjnych oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE. Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania klasy efektywności energetycznej minimum A+ (dotyczy klasy energetycznej wyznaczonej w temperaturze zasilania 55°C) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów⁵. Instalacja z pompą ciepła powietrze/woda musi być wyposażona w regulację pogodową umożliwiającą sterowanie krzywą grzewczą

3. Pompy ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej

Zakupione i montowane pompy ciepła powietrze/woda muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych, zestawów zawierających ogrzewacz pomieszczeń, regulator temperatury i urządzenie słoneczne oraz zestawów zawierających ogrzewacz wielofunkcyjny, regulator temperatury i urządzenie słoneczne, Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 813/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla ogrzewaczy pomieszczeń i ogrzewaczy wielofunkcyjnych oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE.

Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A++** (dotyczy klasy energetycznej wyznaczanej w temperaturze zasilania 55°C) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁵ Instalacja z pompą ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej musi być wyposażona w regulację pogodową umożliwiającą sterowanie krzywą grzewczą

4. Pompy ciepła powietrze/powietrze

Zakupione i montowane pompy ciepła powietrze/powietrze muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 626/2011 z dnia 4 maja 2011 r. uzupełniającym dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla klimatyzatorów i w Rozporządzeniu Komisji nr 206/2012 z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2009/125/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla klimatyzatorów i wentylatorów przenośnych oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla klimatyzatorów.

Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A++**⁶ (dla klimatu umiarkowanego) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁷

5. Gruntowe pompy ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej

Zakupione i montowane pompy ciepła muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych, zestawów zawierających ogrzewacz pomieszczeń, regulator temperatury i urządzenie słoneczne oraz zestawów zawierających

---

⁵ Sposób i warunki wpisania urządzeń i materiałów na listę ZUM określa „REGULAMIN REJESTRACJI URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW W BAZIE POD NAZWĄ „LISTA ZIELONYCH URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW” DOSTĘPNEJ NA STRONIE INTERNETOWEJ: <https://lista-zum.ios.edu.pl>

⁶ W ramach wniosków o dofinansowanie składanych w terminie do czterech miesięcy od daty wskazanej w ogłoszeniu o naborze do dofinansowania kwalifikowane są również pompy ciepła powietrze/powietrze o klasie efektywności energetycznej minimum A+.

ogrzewacz wielofunkcyjny, regulator temperatury i urządzenie słoneczne, Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 813/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla ogrzewaczy pomieszczeń i ogrzewaczy wielofunkcyjnych oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE. Instalacja z gruntową pompą ciepła musi być wyposażona w regulację pogodową umożliwiającą sterowanie krzywą grzewczą

Pompy ciepła muszą spełniać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A++** (dotyczy klasy energetycznej wyznaczanej w temperaturze zasilania 55°C) na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁷

6. Kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie

Zakupione i montowane w ramach Programu kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie muszą spełniać co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących **ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe** (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100).

Dodatkowo kotły zgazowujące drewno o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, muszą posiadać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń **klasę efektywności energetycznej minimum A+** zgodną z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla kotłów na paliwo stałe i zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁸

7. Kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie

Zakupione i montowane w ramach Programu kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie, muszą spełniać co najmniej wymagania określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących **ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe** (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100).

Dodatkowo kotły na pellet drzewny o podwyższonym standardzie muszą charakteryzować się obniżoną emisyjnością cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, muszą posiadać w odniesieniu do ogrzewania pomieszczeń **klasę efektywności energetycznej minimum A+** zgodną z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla kotłów na paliwo stałe i zestawów zawierających kocioł na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁸

---

⁷ Sposób i warunki wpisania urządzeń i materiałów na listę ZUM określa „REGULAMIN REJESTRACJI URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW W BAZIE POD NAZWĄ „LISTA ZIELONYCH URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW” DOSTĘPNEJ NA STRONIE INTERNETOWEJ: <https://lista-zum.ios.edu.pl>

8. Kolektory słoneczne

Kolektory słoneczne muszą posiadać certyfikat na europejski znak jakości „Solar Keymark” wraz z załącznikiem technicznym lub równoważny certyfikat potwierdzający między innymi przeprowadzenie badań kolektora zgodnie z normą PN-EN 12975-1 „Słoneczne systemy grzewcze i ich elementy -- Kolektory słoneczne -- Część 1: Wymagania ogólne” oraz normą PN-EN ISO 9806 „Energia słoneczna -- Słoneczne kolektory grzewcze -- Metody badań”. Data potwierdzenia zgodności z wymaganą normą lub nadania znaku nie może być wcześniejsza niż 5 lat licząc od daty złożenia wniosku o dofinansowanie. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁸

9. Pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej

Pompy ciepła do ciepłej wody użytkowej muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne, Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 814/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla podgrzewaczy wody i zasobników ciepłej wody użytkowej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne.

Pompy ciepła w odniesieniu do wytwarzania ciepłej wody użytkowej muszą spełniać wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A** na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁹

10. Urządzenia elektryczne do podgrzewania wody użytkowej inne niż pompa ciepła

Urządzenia elektryczne do podgrzewania wody użytkowej inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 812/2013 z dnia 18 lutego 2013r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne, Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) NR 814/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla podgrzewaczy wody i zasobników ciepłej wody użytkowej oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne.

---

⁸ Sposób i warunki wpisania urządzeń i materiałów na listę ZUM określa „REGULAMIN REJESTRACJI URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW W BAZIE POD NAZWĄ „LISTA ZIELONYCH URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW” DOSTĘPNEJ NA STRONIE INTERNETOWEJ: <https://lista-zum.ios.edu.pl>

Urządzenia elektryczne do podgrzewania wody użytkowej inne niż pompa ciepła muszą spełniać wymagania klasy efektywności energetycznej minimum C na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁹

11. Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła

Zakupiona i zamontowana wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła musi spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr1254/2014 z dnia 11 lipca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej systemów wentylacyjnych przeznaczonych do budynków mieszkalnych oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiającym ramy etykietowania energetycznego i uchylającym dyrektywę 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej systemów wentylacyjnych przeznaczonych do budynków mieszkalnych. Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła musi spełniać wymagania **klasy efektywności energetycznej minimum A** na podstawie karty produktu i etykiety energetycznej. Wpis na listę ZUM potwierdza spełnienie ww. wymogów.⁹

12. Ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa, bramy garażowe

W przypadku robót budowlanych polegających na ociepleniu budynku, obejmujących ponad 25% powierzchni przegród zewnętrznych tego budynku, należy spełnić wymagania minimalne dotyczące energooszczędności i ochrony cieplnej dla przebudowy budynku określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31 grudnia 2020 r.

Zakupiona, w ramach przedsięwzięcia, stolarka okienna, drzwiowa i bramy garażowe muszą spełniać wymagania techniczne dla przenikalności cieplnej określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, z późn. zm.), obowiązujące od 31 grudnia 2020 r.

Przed termomodernizacją należy przeprowadzić oględziny budynku pod kątem występowania siedlisk gatunków wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. 2022 poz. 2380, z późn. zm). W przypadku gdy oględziny, o których mowa w zdaniu powyżej, potwierdzą prawdopodobieństwo występowania siedlisk gatunków chronionych, należy wykonać ekspertyzę siedliskową gatunków chronionych (np. ornitologiczną, chiropterologiczną). Jeżeli ekspertyza potwierdzi występowanie siedlisk gatunków chronionych należy wystąpić do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska z wnioskiem o wydanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną. Prowadząc prace remontowe należy wypełnić warunki wskazane w decyzji regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

---

⁹ Sposób i warunki wpisania urządzeń i materiałów na listę ZUM określa „REGULAMIN REJESTRACJI URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW W BAZIE POD NAZWĄ „LISTA ZIELONYCH URZĄDZEŃ I MATERIAŁÓW” DOSTĘPNEJ NA STRONIE INTERNETOWEJ: <https://lista-zum.ios.edu.pl>